

HJELPEN FRA ENGLAND

Blant det norske folk, og særlig blant arbeiderne, begynner det å spre sig en misstro til Englands krigsførsel og vilje til å sette noe inn. Tilsynelatende kjemper Sovjetunionen alene mot nasistene, og har hittil ikke mottatt noen særlig militær hjelp fra England.

Det gavner oss lite å ta et slikt standpunkt, og særlig fordi vi foreløpig vet lite. Bare nasistene kan ha fordel av en slik propaganda, og de hjelper derfor etter evne med å skape missnøyen.

Alt tyder på at England og USA setter meget inn på å sende Sovjet tilstrekkelig materiell.

I sin tale den 11.-10. sa lord Beaverbrook bl. a.:

«Konferansen i Moskva varte tre dager, og resultatet var at England og USA skulle bære sin fulle del av byrden. Russland skulle få alt det trengte. De fly og tanksamveldet hadde bedt om for oktober var allerede levert. Stalin virket meget tilfreds, og viste sig å ha et meget inngående kjennskap til våpen og rustninger.»

Mr. Beaverbrook kjente bare en statsmann som kunne sammenlignes med ham på dette felt, og det var Churchill.

«Den russiske industri var god og av stor kapasitet. Motorfabrikkene var på høyde med de engelske og amerikanske. Flyvere og mekanikere var de aller beste, og en flyveplass var bygget ferdig på 30 dager.

Etter å ha framholdt hvilken beundring det russiske forsvar

hadde vakt i verden, og hvilken strålende kampmoral og fedrelandskjærlighet som rådde blant de russiske soldater og på hjemmefronten, sluttet han: «Vi vil dele med Sovjetunionen i onde og gode dager. Vi har lovet i deres navn [det engelske folks] og dere skal være oss behjelpelig med å holde våre løfter.»

VEGGELUSMERKET

Oslo har som et av resultatene av beslagleggelsen av radioapparatene fått veggedyr på skolene hvor det ble tatt imot. Det er nesten symbolsk resultat av styret til folkene med veggelusmerket på jakken.

VÅKNER DET TYSKE FOLK?

«Det fins tyskere som lytter på London hver eneste kvell», sa dr. Goebbels i en artikkel lest opp i den tyske kringkaster den 2/10. «straffen for dette er døden. Propagandaen sier vi har tapt 3 mill. mann. Jeg kan ikke motsi dette fordi vi ikke ennå har nøiaktige meldinger. Men dere må ikke tro på meldinger som ikke kommer fra mig.»

Dette var dagen før Hitlers tale.

Nazi-avisen «Stavanger Aftenblad» bragte en artikkel om den lumpne bakvaskingen av Wehrmacht ved å sette ut rykte om innkvartering av soldater i private hus.

Neste morgen nå fikk gåslekene et rundskriv med krav straks å få oppgitt hvor mange tyske soldater det var plass til hos ham.

Når du får illegalt materiell, så prøv aldri å finne ut hvem som lager det eller hvem som har sendt dig det.

AVANTGARDEN

1. desember 1941.

DET SVENSKE DEMOKRATIET.

Vi vet at tusener av svensker idag føler nasismens kveletak på Norge og Europa like hardt som vi her hjemme. Vi har fått utallige beviser over grensen på den hengivenhet som det svenske broderfolket føler for Norge, og den stadig sterkere viljen til å gå aktivt inn i kampen mot nasismen. Derfor forstår vi ikke den politikk som blir ført av de kretser som er bestemmende for svensk utenrikspolitikk:

Kommentarene i mange av de svenske avisene til den finske svarnoten til U.S.A. viser at Sverige ennå ikke vil forstå at den kamp som Finland fører mot Sovjetsamveldet i virkeligheten er en kamp mot England, Norge og de andre allierte; og derigjennom også Sveriges egen frihet og selvstendighet.

Tar vi et tilbakeblikk, har Sveriges politikk siden 9. april i fjor vært til liten glede for Norge. Vi kan beklage, men ikke bebreide svenskene fordi de ikke militært støttet oss under det nasistiske overfall. Verre var det at Sverige på en rekke punkter brøt nøytraliteten til fordel for Tyskland. Fra svensk side ble denne politikk dengang forklart med at Sverige på det daværende tidspunkt ikke turde risikere en konflikt med Tyskland. Dette standpunkt kunne være fullt ut forståelig - hvis ikke faktum var at visse kretser, og meget bestemmende kretser, var meget positivt innstilt til det nasis-

tiske Tyskland. Den forserte opprusting som ble gjennomført i Sverige etter 9. april var sterkt defensivt rettet mot Tyskland, men adskillig mindre defensivt rettet mot Sovjet. Det kan ikke bortforklares at stemningen innenfor de samme toneangivende kretser gikk inn for en mer eller mindre lunken nøytralitetspolitikk overfor de allierte, men sterkt propaganderte for en deltagelse på tysk side i en event. finsk - tysk krig mot Sovjetsamveldet.

De svenske folks fredsvilje hindret imidlertid denne utvikling og den 22. juni i år da krigen mot Sovjetunionen brøt ut, forble Sverige nøytralt. Nøytralt? Ja, på samme måte som tidligere, i den forstand at det delvis bøide seg for de tyske krav. Men denne gang var det ikke den militære frykt for Tyskland som var hovedargumentet, men hensynet til det svenske folks indre samhold.

Da de tyske krav ble behandlet i den svenske regjering, var de sosialdemokratiske medlemmer mot at kravene skulle innrømmes. Blant de andre grupper var de fleste for innrømmelser. I den sosialdemokratiske riksdagsgruppe voterte alle unntatt én en mot godtagelse. I de andre grupper var det flertall for å bøide seg. Det sosialdemokratiske

(forts. s.4)

K R O N I K K

Erobringen av Moskva skulle egentlig dannet grunnlaget for «statsmannsmøte» i Berlin. Men den voldsomme tyske offensiven mot Moskva har hittil bare resultert i strømmer av tysk blod. Møtet skjedde i stedet mens sørgemarsjen lød for 4 av nasis mest kjente flyvere.

Den nye offensiven mot Moskva har vart i 12 dager, men ennå er stillingen stort sett uforandret. Russerne holder Kalenin, men tyskerne har gjort en omgående bevegelse og trengt fram til Klin, 60 km. N.V. for Moskva. Ved Moshaisk er stillingen utorandret. Angrepene mot Tula er slått til bake, men nasistene er rykket fram til Stalinogorsk, noen få km S.V. for byen.

Tyske fly forsøker stadig å bombe Moskva, men blir trengt tilbake av meget sterkt luftvern.

Ved Leningrad er stillingen for russerne forbedret. Nasistene hadde trengt fram til Tichvin, 10 mil øst for byen. Etter voldsomme

DANSKE STUDENTER

DEMONSTRERER

Den danske utenriksminister Seavenius's tilslutning på regjeringens vegne til antikomintern-pakten er blitt møtt med bitterhet. Det danske råd i London har gitt en kraftig protest. I København var det store studenterdemonstrasjoner foran slottet, riksdagen og den nasistiske avisen «Fædrelandet». Flere tusen mennesker demonstrerte gjennom gatene og sang «Ja, vi elsker». Demonstrasjonene ble splittet av politi.

nasistiske angrep ble nasistene drevet på flukt. Denne seiren er meget viktig da Tichvin forbinder Leningrad med Vologda på jernbanen mellom Moskva og Archangelsk.

Rostov er delvis erobret av nasistene, men Timosjencho har satt i gang en veldig motoffensiv N.V. for byen. Her hadde tyskerne inntil 25 november tapt 10 tusen falne, 165 tanks og 200 kanoner. Russerne har trengt fram 80 km mot N.V. og akter antagelig å bøye av mot Det asovske hav for å avskjære nasistene ved Rostov.

Libya: Den britiske og allierte offensiv som nå har vart to uker, blir møtt med hard motstand. Torsdag meldtes at Tobruk garn hadde fått kontakt med allierte tropper fra Sidi Raseg. Denne siste by har de siste dager skiftet eier tre ganger. Aksetroppene forsøkte et avlastningsangrep over den egyptiske grense nær Maddalena, men ble fullstendig tilintetgjort. Et av de sterkeste allierte framstøt går rett gjennom ørkenen til Bengasi, og lykkes dette er aksetroppenes stilling førtvilet. På begge sider er tapene store, først og fremst av panservåpen. Norske flyvere deltar i ørkenslaget.

Japans tilskudd til aksene har vært ved stadige trussler å holde allierte og amerikanske styrker i beredskap i Østen. Nasistenes pro-

STREIKEN I AMERIKA

Amerikanke grubearbeidere streiket. Det ble triumferende slått opp i nasipressen fordi en streik er en uforståelig ting for nasistene. I Tyskland ville nemlig en slik streik betydd nasismens undergang.

Streiken var ikke rettet mot Roosevelts politikk. De amerikanske arbeidere går tvert om kraftig inn for de tiltak han har gjort for å støtte de kjempende europeiske demokratiene.

Det var arbeidernes organisasjonsrett streiken gjaldt. Det kan beklages at det idag er nødvendig å måtte gå til streik for å oppnå slike rettigheter, da en sterk arbeiderbevegelse er det sikreste symptom på nasjonens styrke.

gram var øyensynlig at Japan kort tid etter det tyske overfall på Russland, skulle angripe i Sibir. Imidlertid er Japan blitt betenkt, og det er typisk at Tokio, da antikominternpakten ble fornyet i Berlin den 26 nov., uttrykkelig poengterte at forholdet til Sovjet fremdeles ville bygge på nøytralitetspakten mellom de to land. Japan er allerede en gang før blitt ubehagelig overrasket over den sovjet-sibiriske hærs slagkraft.

Forhandlingene mellom U.S.A. og Japan har ennå ikke ført til noe resultat, men det virker som om Japan er på retrett, og prøver å selge seg så dyrt som mulig. Japans stilling og forhandlingene i U.S.A. er et klart nederlag for Nasityskland, selv om det ennå kan skje overraskelser.

DET NORSKE FOLKS SÖNNER

Lektor Garbo dømt til døden i Bergen og skutt. Han hadde delt ut antinasistisk materiell til tyske soldater.

Sigurd Johansen, Karl Eriksen Tønnes Winter, Harald Torsvik og Rolf Lea dømt til døden i Oslo og skutt.

Vi glemmer dere aldri.

SVENSK SOLIDARITET

I Stockholm arrangertes et svensk-norsk møte den 30. okt. Arrangørene var avisen Trots allt, I.O.G.T., Typografisk forening og Stockholms social-demokratiske ungdomsdistrikt. 182 nordmenn var til stede, og Konserthusets store sal var forøvrig fullstappet av svenske kammerater. Møtet var en varm hyldest til Norges sak.

OPPROP TIL NORDMENN

Mange familier sitter inne med matlagre som er tilstrekkelige for både 1 og 2 år. Tyskerne vil snart gjennomføre en telling og beslaglegge alt over et visst kvantum.

La ikke våre fiender få noe. Del heller med de familier som ikke har noe og som allerede lider nød. Gjør det straks. Det er din plikt som nordmann.

Når du får illegalt materiell, så prøv aldri å finne ut hvem som lager det eller hvem som har sendt dig det.

Det svenske demokrati - - fo. ts.

parti har absolutt flertall blant velgerne, og flertall i begge kamre, men ikke i regjeringen. Sosialdemokratene bøiet seg, og de tyske krav ble delvis innrømmet. Tyskland fikk rett til å sende en divisjon gjennom Sverige, nasifly fikk rett til å nødlande på svensk område og til å bli forsynt med bensin så de kunne komme tilbake (eller videre?), og Finland skulle få levnetsmidler.

Det var kretsene omkring den svenske konge som spilte førsterolin, og vi sitter her hjemme med det inntrykk at det press som disse kretser i den tiden øvet på folkets valgte representanter vanskelig kan settes i overensstemmelse med de demokratiske prinsipper som vi i Norge har vært vant til, og som det norske kongehus har vært det første til å hevde.

Og hva var argumentet til disse kretser i Sverige? Jo, det var trusselen fra øst - til tross for at selv ikke en svensk realpolitiker kan påstå at Sovjetunionen representerer noen fare for Sverige. Sovjet har aldri hatt noen ekspansjonsplaner vestover. Ikke en gang Finland hadde behovet å frykte noe fra øst, hvis ikke dets egen regjering og en tilspisset situasjon i verden hadde skapt et grunnlag for en konflikt.

«Trusselen fra øst» har derimot spilt en meget stor rolle som politisk argument i svensk innenrikspolitik. Men å bruke dette i krigstid som grunnlag for svensk utenrikspolitik er å spille falsk

overfor det svenske folk, og spille med folkets frihet og selvstendighet som innsats.

Demokratiet og folkenes frihet er idag avhengig av nasismens fullstendige nederlag. En nasistisk seir vil si «nyordning» for alle land, for Sverige like fullt som for Norge. Og nasistisk «nyordning» er trelldom og forsimpelse. Dette vet Sverige. Allikevel er det i sin politikk vennlig stemt mot den makt som så klart har vist sin sanne karakter.

Riktig nok behandler ikke nasistene alle likt: jøder, tsjakkere og polakker som hunder, russere med overmenneskelig hat, franskmenn med hånende triumf og nordmenn med en blanding av åndelig og legemlig terror sammen med litt frieri til det lyse håret. Kanskje de svenske politikere som går inn for unfallenhetspolitikken tror der ved å kunne sikre seg en begünstigelse i et event. nasistisk Europa.

Men dette er ikke det svenske folkets mening. Det setter frihetens idealer like høgt som vi.

Vi tror fullt og fast at seiren blir vunnet uansett hvilket standpunkt Sverige tar. Ingen virkelig nordmann vil føle noen bitterhet eller hevngjerrighet overfor Sverige. Det svenske folk er vårt broderfolk og vil alltid være det. Men vi håper at Sverige finner tilbake til seg selv, og at det ikke den dag da nordmenn heiser flagget over et fritt land, og rekker hånden over grensen til et fortsatt og bedre samarbeide, står foran det indre oppgjør med sine indre fiender som det nu så forsiktig unngikk.